

Viditeľnejšie výsledky slovenskej vedy a transparentnejšie procesy. Otvorenú vedu bude reprezentovať národná stratégia

Spoločnosť hľadajúca riešenia pre rôzne oblasti potrebuje aktuálne a relevantné informácie. Význam zohráva aj zainteresovanie a spolupráca rôznych subjektov. Platí to i pre vedu a výskum. Otvorený prístup k vedeckým dátam, lepšia infraštruktúra, aj to sú ciele pripravovanej Národnej stratégie pre otvorenú vedu.

„Národná stratégia pre otvorenú vedu vznikla ako jedna z úloh Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie na roky 2020-2021. Jej cieľom je zlepšiť dostupnosť výsledkov slovenskej vedy v záujme integrity, reprodukovateľnosti, efektivity, viditeľnosti. Taktiež má zvýšiť transparentnosť výskumných procesov,“ otvárajú tému z Odboru podpory otvorenej vedy a výskumu Centra vedecko-technických informácií SR (CVTI SR).

Ako dopĺňajú, dostupnosť aktuálnych vedeckých informácií zo spoľahlivých zdrojov a spolupráca všetkých aktérov pri ich získavaní, zdieľaní a sprostredkovaní verejnosti sa ukazuje ako kľúčový faktor pri úspešnom prekonávaní výziev, ktorým spoločnosť čelí. Od epidemiologických až po klimatické. Zároveň podčiarkujú, že rozvoj slovenskej vedy je ťažko predstaviteľný bez kontaktu s európskym výskumným priestorom. Tam sa otvorenosť prijíma ako štandard. Európska komisia, ktorá presadzuje otvorený model vedy a výskumu, odporúča členským štátom zaviesť národné stratégie v tejto oblasti.

„Medzi strategické ciele Národnej stratégie pre otvorenú vedu patrí otvorený prístup k vedeckým publikáciám financovaných z verejných zdrojov, otvorený prístup k vedeckým dátam, rozvoj technickej infraštruktúry pre otvorenú vedu, systém financovania otvorenej vedy, ochrana autorských práv a práva duševného vlastníctva, vzdelávanie v oblasti otvorenej vedy, otvorené vzdelávacie zdroje, miesto otvorenej vedy v hodnotení vedy a výskumu, ako aj občianska veda,“ konkretizujú z CVTI SR.

Cieľovými skupinami stratégie sú vedecké a akademické inštitúcie, vedecko-výskumní a akademickí pracovníci, študenti, organizácie vedy a výskumu, vláda a výkonná moc, školy, knižnice, archívy, múzea a galérie, vydavatelia publikácií vo forme otvoreného prístupu a verejnosť.

Väčšina krajín Európskej únie už národnú stratégiu zaviedla. Z okolitých krajín ju má Česko a Rakúsko. *„V posledných rokoch badať na Slovensku zmenu infraštruktúry na inštitucionálnej úrovni. Je to zapríčinené tlakom Európskej komisie na uverejňovanie výsledkov vedeckých projektov prostredníctvom otvoreného prístupu. Ďalšie zmeny vidieť pri narastajúcom počte vedeckých výstupov publikovaných formou otvoreného prístupu. Zvýšil sa i záujem o problematiku otvorenej vedy zo strany akademických pracovníkov, študentov a knihovníkov. Slovensko sa tiež zapojilo do medzinárodných projektov ako OpenAIRE, SCOAP3, EOSC,“* konkretizujú z CVTI SR.

Súčasťou Národnej stratégie pre otvorenú vedu je aj Akčný plán otvorenej vedy, ktorý bližšie špecifikuje úlohy, vyplývajúce z Národnej stratégie pre otvorenú vedu.

Kontakt pre médiá – Centrum vedecko-technických informácií SR:

Eva Vašková, tel.: 02/ 69 253 113, eva.vaskova@cvtisr.sk

Kontakt pre médiá – Komunikačný odbor Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR:

tel: 02/59 374 253, tlacove@minedu.sk

Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) je ako priamo riadená organizácia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR národným informačným centrom pre vedu, techniku, inovácie a vzdelávanie. Jeho súčasťou je špecializovaná vedecká knižnica Slovenskej republiky. Koordinuje činnosť a zabezpečuje prevádzku interdisciplinárnych výskumno-vývojových centier a národných infraštruktúr pre výskum, vývoj, inovácie a vzdelávanie.

www.cvtisr.sk